

RAPPORT VOOR BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

STATE

EN VAN BESTUUR

Verzoeken bij correspondentie datum en
nummer van deze brief te vermelden

68894

burgemeester en wethouders

borg.

Beh als

index/20 SEP. 1983

berichten bij
elijk, in twee-
deeld, mits zulks

De Secretaris van de Raad van State,
voor deze,

W. B. van der Kooij

W.B. Bij inzage deze oproeping medebrengen.

RAAD VAN STATE

AfDELING VOOR DE GESCHILLEN VAN BESTUUR

Postbus 20019
2300 EA 's-Gravenhage
Tel (070) 624871, telefax 251/252

Verzoeke bij correspondentie datum en
nummer van deze brief te vermelden

65894

Onderwerp: Culemborg.
Ontgronding percelen.

Aan burgemeester en wethouders
van
Culemborg.

Exh. nr.	1
INKOM	20 SEP. 1983
✓	6

Datum: 19 september 1983.

No 3190/83.

Uw kenmerk

Met betrekking tot bovenvermelde zaak, behandeld in de openbare vergadering van de Afdeling op 14 april 1983, zijn nadere ambtsberichten ingewonnen.

Inzage der stukken wordt aan belanghebbenden of hun gemachtigden verleend ter secretarie van de Raad van State te 's-Gravenhage, Paleisstraat no. 3, op alle werkdagen, behalve des zaterdags, van 09.30 uur tot 16.00 uur tot en met 7 oktober 1983.

Tot deze datum kunnen afschriften van de stukken worden gevraagd.

U ontvangt gelegenheid tegen de bovenbedoelde ambtsberichten bij de Raad van State, Binnenhof 1, 's-Gravenhage, schriftelijk, in tweevoud, in te brengen, wat door u dienstig wordt geoordeeld, mits zulks geschiedt voor 6 oktober 1983.

De Secretaris van de Raad van State,
voor deze,

[Handwritten signature]

Bij inzage deze oproeping medebrengen.

RAAD VAN STATE

Postbus 20017
200 EA 's-Gravenhage
Tel. 070 42401 - telefax 211/252

Verzoeken bij correspondentie datum en
nummer van deze brief te vermelden.

Aan:
Zending afschriften,

AAN Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente CULEMBORG
t.a.v. de Heer W.R. Munters
Markt 1
9101 BW CULEMBORG

3683/191

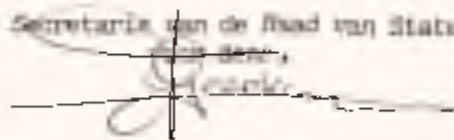
te 31/03/83

Uitkomst

Datum 23 september 1983

Hierbij doe ik u de gevraagde afschriften toekomen.

De Secretaris van de Raad van State,

RAAD VAN STATE

AFDELING VOOR DE GESCHILLEN VAN BESTUUR

Postbus 20019

2000 EA 's-Gravenhage

Tel. (070) 624871, telefax 251/252

Verzeker bij correspondentie datum en
nummer van deze brief te vermelden

Onderwerp Culemborg.

Ontgronding percelen.

Aan de Hoofdingenieur-Directeur van
de Rijkswaterstaat in de Directie
Bovenrivieren,
Postbus 9071,
6800 ED Arnhem.

Nr 3183/83.

Uw kenmerk

Datum 31 mei 1983. -

Op 14 april 1983 heeft in een openbare vergadering van
Kamer III van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van
de Raad van State de behandeling plaatsgevonden van het beroep,
ingesteld door de Stichting Werkgroep voor Natuurbehoud en
Milieubeheer "Noordwest-Betuwe" te Culemborg tegen het besluit
van gedeputeerde staten van Gelderland van 4 juli 1978,
no. 76-502/14-1211JL/lt.

Bij genoemd besluit hebben gedeputeerde staten aan de
B.V. Beleggings Maatschappij Sidney te Edam een vergunning onder
voorwaarden verleend tot het ontgronden van een gedeelte van de
percelen, sectie A, nos. 25, 179, 188 en 189 ter grootte van
circa 11 ha, gelegen in de Redichemse Waard in de gemeente
Culemborg.

Krachtens een in 1969 voor dit terrein verleende ont-
grondingsvergunning was ten tijde van de aanvraag van de in
het geding zijnde vergunning - in aansluiting op een door
ontgronding ontstane waterplas van circa 20 ha waarvoor voorheen in
1955 en 1958 vergunning was verleend - reeds circa 9 ha van
dit terrein ontgrond.

Het nog niet uitgegraven gedeelte van het terrein
betreft uitsluitend een tussen kmr. 937.955 en kmr. 938.075
in het westelijk gedeelte van de waterplas te graven toegangs-
geul naar de Lek, die thans aan de oostzijde van de plas is
gelegen. Het beroep van de eerdergenoemde Stichting richt
zich tegen deze verlegging.

RAAD VAN STATE

AFDELING VOOR DE GESCHILLEN VAN BESTUUR

'S-GRAVENHAGE, 31 mei 1983.

Tel. 624871, Binnenhof 1

- 2 -

Verzoek bij het antwoord datum en
nummer van deze brief aan te liden

No. 3190/83.

Enerzijds kan niet worden ontkend, dat door het realiseren van de nieuwe toegangseul aan de uit land-schappelijk en natuurwetenschappelijk oogpunt waardevolle landtong van de uiterwaard schade zal worden toegebracht.

Anderzijds zouden met name waterstaatkundige belangen voor deze nieuwe verbinding met de Lek pleiten, hetgeen ook kan worden afgeleid uit de door de Minister van Verkeer en Waterstaat bij beschikking van 30 maart 1978, no. RM 21550, daartoe verleende vergunning ingevolge de Rivierenwet en het Baggerreglement.

Alvorens over dit beroep advies uit te brengen aan Hare Majesteit de Koningin zou de Kamer gaarne uwerzijds vernemen welke waterstaatkundige belangen aan de verlegging van deze toegangseul zijn verbonden en welke gewicht aan deze belangen ter zake dient te worden toegekend.

Gelet op artikel 54, juncto artikel 32c, van de Wet op de Raad van State verzoekt de Kamer u haar de gevraagde gegevens in tweevoud toe te zenden, en wel met bijgaande stukken, door tussenkomst van de Minister van Verkeer en Waterstaat.

De Voorzitter van Kamer III
der Afdeling voor de geschillen van bestuur
voor deze,

G. H. J. van den Bergh

RAAD VAN STATE
INGEKOMEN

22 AUG 83 219

ZAAKNUMMER 3079/83
AFK III
BESLUIT: DE EMB.

Aan de voorzitter van de Afdeling
voor de geschillen van bestuur
van de Raad van State,
d.t.v. de Directeur-Generaal van
de Rijkswaterstaat,

Postbus 20906,

2500 EX 's-GRAVENHAGE.

uw kenmerk: 3190/83
uw brief van: 31 mei 1983

onderwerp:
Ontgronding Redichemse Waard
in de gemeente Culemborg.

arnhem, 17 augustus 1983
ons kenmerk: RFR 6267
verzonden: 19 AUG 1983
bijlagen: terug: div.

nieuw: hfdst. 9 van de
nota rivier beheer
op de Nederlandse
Rijntakken (2x)

Naar aanleiding van uw bovengenoemde brief deel ik u het volgende mede:

De ontgronding in de Redichemse Waard in de gemeente Culemborg is gelegen in een binnenbocht. Tegen ontgrondingen in het algemeen en zeker tegen ontgrondingen in binnenbochten bestaan in rivierkundige zin nogal wat bezwaren. Deze bezwaren zijn samengevat in hoofdstuk 9 (Ontgrondingen in het winterbed) van de in 1982 bij mijn dienst geschreven nota Rivierbeheer op de Nederlandse Rijntakken. Een afschrift van bedoeld hoofdstuk doe ik u hierbij toekomen; ik zou willen volstaan met u er kortheidshalve naar te verwijzen.

Als daarbij een ontgronding een blijvende open verbinding met de rivier heeft, leert de ervaring dat een toegangsecul benedenstrooms de minste kans biedt op ontoelaatbare aanzandings- en erosiebeelden na een fors hoogwater. E.c.a. hangt overigens wel af van de afmetingen van de tussen gelegen oeverwal.

Een bovenstrooms gelegen opening veroorzaakt tijdens hoogwater hogere waterstanden in de ontgronding dan een benedenstrooms gelegen opening. Voor het onderhavige geval zal overigens het beeld van aanslibbing in z'n totaliteit (de opening én het aangrenzende riviergedeelte) niet veel verschillen. Zo er verschillen zijn zal de opening aan de benedenstroomse zijde gunstiger moeten uitvallen.

Verzoek bij uw antwoord kenmerk en
datum dozen te vermelden en slechts
een zaak in een brief te behandelen

postbus 9071
6800 ED arnhem
glidmoesterzplein 1
tel. (085) 62 91 11, telek 45197

bereikbaar met
buslijnen 5 en 6
(presikhoof)

In het verleden is diverse keren sprake geweest van het verleggen van de opening naar de benedenstroomse zijde, ook al omdat de ontgronding zich naar het westen uitbreidde. Gezien de huidige ligging en afmetingen van de ontzanding zal een tussendam (compartimenteringsdam) leiden tot een situatie waarin rivierkundige problemen, die zich kunnen voordoen tijdens de passage van een hoogwater, beter en veiliger het hoofd kunnen worden geboden. Zonder tussendam zal deze ontzanding tijdens hoogwater te veel water gaan trekken. Dit laatste werd gedurende de twee hoogwaterperiodes van dit voorjaar nog eens nadrukkelijk bevestigd, gedurende genoemde periodes was een tweede stroombaan door de ontgronding duidelijk waarneembaar. Al met al betekent het verleggen van de toegangsgoed een aanmerkelijke verbetering in rivierkundige zin. Ook in nautisch opzicht zal van een lichte verbetering sprake zijn. In de nieuwe situatie, door de opening benedenstrooms, zal de route die de doorgaande rivierschepvaart doorgaans aanhoudt, zich ter plaatse van de opening juist onder de tegenoverliggende oever bevinden. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie waarin de route van de doorgaande vaart zich of midden op de rivier of zelfs onder dezelfde oever bevindt. In de nieuwe situatie worden daarom beroepsvaart en recreatievaart van en naar de plas beter gescheiden, wat de verkeersveiligheid op het water ten goede komt. Dit laatste aspect wordt nog versterkt door het feit dat bij een opening benedenstrooms de recreatievaart die vanuit de plas de rivier opvaart een beter uitzicht op het nautische riviergebeuren zal hebben dan in de huidige situatie.

De hoofdingenieur-directeur,

get. L. A. Arnold

l. h.i.d.

Nr. RFR 6267

Bijlage 1

In afschrift ter kennisneming aan de Voorzitter van Kamer III der afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage, met verwijzing naar zijn brief van 31 mei 1983, nr. 3190/83.

Arnhem, 17 augustus 1983

De hoofdingenieur-directeur,

l. h.i.d.

model 632

11.82.001

aan de voorzitter van Kamer III der Efd. voor
de geschillen van bestuur van de Raad van
State,

Postbus 20019,

2500 EA 's-Gravenhage.

9. ONTGRONDINGEN IN HET WINTERBED

De term "ontgrondingen" is een algemene benaming voor alle ontgravingen in de uiterwaarden, die zijn ontstaan bij de winning van grind-, zand- en klei. Langs de Rijntakken wordt alleen grind gewonnen als bijproduct van enkele zandwinningen; plassen ontstaan door zandwinning zijn doorgaans vrij diep (10 - 25 m), klei-ontgravingen veroorzaken veel minder diepe putten (1 - 5 m).

Zandwinning had oorspronkelijk op kleine schaal plaats in het zomerbed (laagwaterbed). De hoeveelheden waren dermate gering, dat er in die tijd nauwelijks rivierkundige bezwaren bestonden. Tijdens de normalisering van de Rijntakken en daarna werd op grote schaal zand gewonnen uit het laagwaterbed van de Rijntakken. Dit bracht uiteindelijk een dusdanige verstoring teweeg in de zandhuishouding van de rivier, dat de bodem sterk ging uitschuren over grote afstand, waardoor ook de waterspiegel mee ging zakken. Gelukkig aan werd deze manier van zandwinning dan ook stopgezet, momenteel wordt alleen voor onderhoudsbaggerwerk in het zomerbed een uitzondering gemaakt (zie hfdst. 10).

Om na de oorlog aan de grote vraag naar bouw- en industriezand te kunnen voldoen, werd de winning verlegd naar grote oppervlakten in de uiterwaarden. Het werd echter steeds meer duidelijk, dat ook aan deze wijze van zandwinning grote waterloopkundige bezwaren verbonden kunnen zijn. Naast redenen voor het behoud van natuur en landschap is dit mede een aspect waarom er thans door de provincies steeds minder ontgrondingsvergunningen kunnen worden afgegeven.

Ook de vraag naar klei is steeds groter geworden. Voor nieuwbouwwijken waren enorme hoeveelheden stenen, bij voorkeur van uniforme kwaliteit nodig, waarvoor het steeds moeilijker werd om geschikte klei als grondstof in de uiterwaard te vinden. Na de oorlog zijn grote oppervlakten afgegraven tot op enkele meters onder het maaiveld. De waterloopkundige bezwaren bestaan ook hier, vooral omdat in de ondiepe plassen gemakkelijk een weelderige begroeiing ontstaat, die bij verwaarloosd onderhoud binnen korte tijd de afstroming van hoogwater fors kan bemoeilijken. Daarbij komt dat vroeger wilgen etc. regelmatig onderhouden werden, mede omdat het vrijkomende hout een economische waarde had. Deze waarde is door de maatschappelijke verandering momenteel nihil, waardoor eerder dan vroeger achterstallig onderhoud dreigt.

Mede ten behoeve van de belangen, die vanuit de landbouw naar voren worden gebracht, wordt dan ook veelal een hercultivering* als eis gesteld na het beëindigen van de winning.

Vrijwel elke ontgraving in het hoogwaterbed van de rivier betekent in feite een locale vergroting van het dwarsprofiel tussen beide bandijken, er is dus sprake van een grotere doorstromingscapaciteit. Vooral bij de grotere en diepere zandwingaten kan deze capaciteitsverruiming aanzienlijk zijn. Bij een optredend hoogwater kan dit resulteren in een extra aantrekken van afstromend water, wat ook een aanzienlijke discontinuïteit van de locale afvoer door het zomerbed kan betekenen. Benedenstrooms van de ontzanding moet al het extra "aangezogen" water weer terug naar de hoofdgeul, wat nogmaals zo'n discontinuïteit kan veroorzaken, met als gevolg oncontroleerbare erosie en sedimentatieverschijnselen. In de ontzanding zelf zijn de stroomsnelheden gering, de afvoercapaciteit blijft echter hoog, omdat het water tot een diepte van ca. 10 m meestroomt.

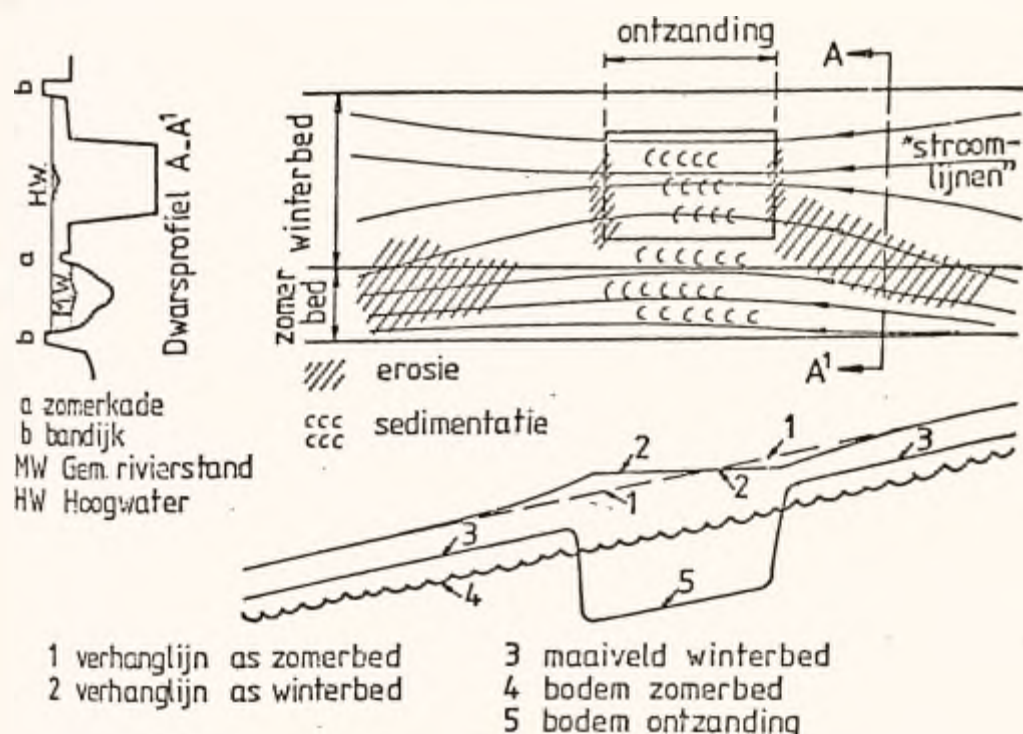
De geschetste verandering in het afvoerbeeld van het water kan nadelige gevolgen voor de zandhuishouding van de rivier hebben. Het stromende water voert grote hoeveelheden zwevend en over de bodem rollend materiaal mee. Bij het instromen van een ontzanding versterkt de aanzuigende werking de stroomsnelheid, waardoor nog extra materiaal wordt meegesleurd uit het zomerbed (kribvakken). Vlak bovenstrooms van de ontzandingen veroorzaakt verhoogde stroomsnelheid een extra erosie-aanval op het (gras)maaiveld van de uiterwaard, waardoor vooral achter pallisades (perceelafscheidingen) erosie kan ontstaan. Duurt het hoogwater lang en is de afstand tussen ontzanding en zomerbed vrij gering, dan kan dit vrij makkelijk leiden tot een doorbraak van de "landtong", waardoor een tweede stroomgeul ontstaat. Deze mogelijkheid moet ten koste van alles vermeden worden, omdat daarmee uiteindelijk weer een verwilderde rivier gaat ontstaan. Buigen de stroomlijnen vanuit het zomerbed naar de ontzanding te snel af, dan schiet het meegevoerde sediment in de hoofdgeul door en slaat op een gegeven moment neer, wat het begin is van een zandbank in het zomerbed, die bij vallend water hinder oplevert voor de scheepvaart. Een bank wegbaggeren na een hoogwater is in een smalle

* hercultivering: na afloop van de ontgraving moet het betreffende perceel weer worden opgevuld met specie tot de oorspronkelijke maaiveldhoogte.

vaargeul nog wel snel uit te voeren, maar wanneer het er veel gaan worden, kan deze hinder nog lang voortduren. Er zijn nl. nog vele andere plaatsen waar aanzandingen kunnen worden verwacht, niet alleen rondom ontzandingen! (Overigens zou dan om rivierkundige redenen in sommige gevallen het gebag-gerde zand weer elders in de rivier moeten worden teruggestort.)

Bij het doorstromen door de ontzanding slaat zeer veel sediment neer, van-wege de geringe stroomsnelheid, de ontzanding werkt dus niet alleen als "magneet" op het water, maar ook, en dat is minstens zo vervelend, op het sediment (van de grote ontzanding te Druten is bekend dat in de periode 1971-1978 een paar kleine hoogwaters een totale hoeveelheid van ca.

400.000 m³ sediment op de bodem hebben achtergelaten!) Het gevolg is dan, dat het weer uitstromende water voor een groot deel vrij van sediment ergens benedenstrooms terugkomt in het zomerbed, waarbij de onverzadigde toestand zo snel mogelijk weer wordt opgeheven. Dit gaat gepaard met uit-schuringen van de bedding van de hoofdgeul ter plaatse van deze locale ver-sterkte uitstromingen. Ver benedenstrooms kan dat weer tot bankvorming lei-den, omdat nooit direct een evenwichtssituatie wordt bereikt tussen de af-voer van water en zand.

SCHEMATISCHE VOORSTELLING VAN STROOMBEELD, EROSIE, SEDIMENTATIE EN VERHANGLIJNEN BIJ ONTZANDINGEN

n.b.: sterk vertrokken schaal!

Naast de hierboven geschetste beïnvloeding van water- en sedimentafvoer door een ontzanding, treedt er nog een zeer bedenkelijk neveneffect op. Het sediment dat in de ontzanding in grote hoeveelheden neerslaat is vooral het fijnere materiaal dat blijvend aan de rivier onttrokken wordt. Juist deze fractie is belangrijk voor de ribbelopbouw op het beweeglijke scheidingsvlak van bodem en water in het zomerbed. Het ribbelpatroon bepaalt in feite de weerstand, die de stroom ondervindt, en waarbij zich een bepaalde waterdiepte als evenwichtsituatie bij de afstroming instelt. De fijne fractie kan worden beschouwd als "smeermiddel"; het onttrekken ervan levert een verandering op van ribbelopbouw en dus van waterdiepte.

De rivierbeheerder heeft nagenoeg geen controle op dit zand/water mechanisme. Het enige middel, dat hem ten dienste staat is vooraf met kunstgrepen proberen het reliëf in de uiterwaarden zodanig te beïnvloeden, dat de discontinuïteiten in de hoeveelheden water, die door het zomerbed stromen, zo gering mogelijk blijven. Een volledige continue afvoer door de hoofdgeul kan echter nooit worden bereikt, omdat de uiterwaarden veel te grillige oppervlakten hebben, die een afgeleide zijn van het tracé van de bandijk en de variatie in begroeiingen in het hoogwaterbed (hydraulische weerstand).

De verhoogde afvoer door ontzandingen moet worden tegengegaan door het leggen van een ringkade, bijv. tot een hoogte van de zomerkade, rondom de te maken plas. Deze extra stromingsweerstand kan zo worden aangelegd, dat het precies een compensatie vormt voor het eerder beschreven "magneeteffect" bij de ontwerp-afvoeren. Voor meer frequent voorkomende lagere hoogwaters werkt deze ringdijk echter extra belemmerend, hetgeen weer consequenties heeft voor het stroombeeld en de bodemligging in het zomerbed. Ontzandingen met grote lengte in de stroomrichting dienen gecompartmenteerd te worden (tussendammen). Een praktische moeilijkheid is echter, dat zowel ringkade als tussendam, niet gefaseerd kunnen worden aangelegd tijdens de vorderingen bij het graven van de zandwinning, bovendien wordt het economisch rendement van de ontzanding ongunstig beïnvloed.

Het niet direct op hoogte brengen van de ringdijk op ten minste het niveau van de zomerkade, heeft tot gevolg, dat de uiterwaard eerder zal instromen, wat veelal indruist tegen andere belangen (agrarisch - recreatief, natuurbeheer), althans wanneer t.b.v. de zandwinning de plas in open verbinding met de rivier is gebracht.

Een grote ontzanding zal tijdens de exploitatie bij voorkeur in verbinding moeten staan met de rivier teneinde de gewonnen hoeveelheden zand snel en goedkoop per schip te kunnen afvoeren. Het gesloten houden tijdens de uitvoeringsfase zou een duurdere methode van transport (en extra overslag) betekenen, terwijl de noodzaak van een ringkade blijft, vanwege de vereiste compensatie uit rivierkundig oogpunt.

Na afloop van een exploitatie ligt in de uiterwaard een groot diep gat met een ringkade als compensatie voor de verschijnselen, die zich bij een extreem-hoogwater voordoen. De hoeveelheden sediment, die tijdens hoogwaters toch nog in het gat zullen neerslaan, leiden op langere termijn tot een geleidelijke verondieping. In een periode van bijv. 50-100 jaar kan een groot zandgat aanzienlijk aangevuld zijn, vooral wanneer het op een ongunstige plaats ligt. De hydraulische werking wordt dan weer langzamerhand anders bij een hoogwater dan waarop is gerekend.

Theoretisch is het daarom gewenst om regelmatig (bijv. ééns in de 10 a 20 jaar) de sedimentaties in zo'n ontgronding te verwijderen, of om geleidelijk aan de ringkade weer af te 'schuiven' opdat de totale hydraulische weerstand in de uiterwaard hetzelfde blijft. Om allerlei redenen is zo'n beleid praktisch niet te verwezenlijken. Het gevolg is dat voor het rivierbeheer de situatie op lange termijn steeds slechter wordt.

Een ander bedenkelijk verschijnsel dat grote ontgrondingen (in oppervlak) met zich kunnen meebrengen is een toename van het bergingsvolume van de uiterwaard-polders waarin de ontgronding zich bevindt. Wanneer besloten wordt dat een nog drooggebleven uiterwaard door de aanhoudende was op de rivier alvast kunstmatig onder water moet worden gezet, blijkt dat het (oude) inlaatwerk niet is aangepast aan de grotere bergingscapaciteit zodat de polder te langzaam volloopt en bij het instromen over de zomerkade eerder kans op doorbraak daarvan ontstaat. Een ander veelkomend schadegeval doet zich voor wanneer zo'n inlaatwerk te lang met te geringe capaciteit moet functioneren, waardoor onderspoeling-etc. ontstaat.

In de vereiste rivierenwetvergunning is meestal geregeld, dat de open verbinding tussen zandgat en zomerbed na het beëindigen van de graafwerkzaamheden weer gesloten dient te worden. Een blijvende opening zal bij hoogwater extra water aantrekken, waardoor bij een verwaarloosd onderhoud binnen enkele jaren erosieverschijnselen ter plaatse tot ongewenste situaties zul-

len leiden. Uiteraard is de plaats van de open verbinding ten opzichte van de ontzanding en de hoofdgeul (binnen- of buitenbocht) ook van belang. Een goed bevaarbare toegangsgeul zal bij voorkeur aan het eind van de buitenbocht van de rivier moeten liggen, opdat zo min mogelijk baggerkosten moeten worden gemaakt om de verbindinggeul op diepte te kunnen houden. Dit baggeren zal tijdens de winperiode van het zand ongetwijfeld frequent gebeuren. Na afloop van de winperiode heeft de eigenaar geen belang meer bij het onderhouden van de toegangsgeul, de praktijk wijst uit dat dit onderhoud dan wordt verwaarloosd. Tevens zal vaak aan weerszijden van de opening een oeverbeschermingsconstructie nodig zijn, die ook onderhoud vergt. Een nautisch nadeel van een opening in de buitenbocht is overigens, dat de doorgaande vaart zich dan veelal vlak onder de betreffende oever bevindt, wat bij het uitvaren van de ontzanding eerder tot aanvaringen kan leiden. Indien de ringkade rondom een ontgronding het tijdens een fors hoogwater begeeft, wat door nagelaten onderhoud zeer goed mogelijk is, ontstaat er een extra gevaarlijke situatie, wanneer de toegangsgeul nog open is (tweede stroombaan, veel sedimentneerslag, etc.). Is de opening inmiddels gesloten en weer op zomerkade niveau gebracht, dan kan de ringdijk als waterkering weer (gedeeltelijk) worden gemist. Ter compensatie van de blijvend gecreëerde plas, zal een kleine "rem" in de vorm van een extra kade moeten blijven gehandhaafd. Deze laatste situatie is voor de rivierbeheerder aantrekkelijker, omdat daarmee de afvoerverdeling in de uiterwaard beter is gegarandeerd. Toch is het rivierbelang hiermede alleen op korte termijn gediend. Op lange termijn zal ieder gat langzaam dichtslibben, wat met het blijven bestaan van de compensatiekade een nadelige uitwerking heeft voor de hydraulische weerstand, waardoor de frequentie van de ontwerp-waterhoogte ter plaatse ongunstiger zal worden.

De uiterwaarden zijn vrijwel geheel in bezit van particulieren. Die zijn meestal (om wat voor reden dan ook) niet in staat om regelmatig en duur onderhoud ten behoeve van de waterhuishouding van de rivier uit te voeren. De rivierbeheerder is vooral geïnteresseerd in een zo goed mogelijk herstel, na de graafwerkzaamheden, van de oude situatie. In de vorm van waarborgsommen wordt dit dan ook min of meer afgedwongen, omdat deze pas worden terugbetaald na oplevering van het terrein volgens de voorwaarden, die mede in het rivierbelang zijn gesteld bij het afgeven van de ontgrondingsvergunning.

Het aantal nog lopende vergunningen voor ontgrondingen in de uiterwaarden

langs de rivieren is zeer groot. Zonder beperkende maatregelen zou er dan ook al gauw een uiterwaardsysteem ontstaan dat in z'n totaliteit waterloopkundig gezien steeds minder weerstand oplevert en dus minder topvervlakking, en een snellere doorstroming wat met extra erosie-aanval en waterstandsveranderingen gepaard gaat. De bodem van het zomerbed zal dan eerder aan veranderingen onderhevig zijn. Op lange termijn zal door het aanslibben van vele gaten de oude maaiveld situatie, weer enigszins benaderd worden. Het effect is in ieder geval dat overal waar oude compensatiekades blijven liggen langs de rivier de frequentie van de waterstanden zich wijzigt, waardoor in feite de veiligheidsfrequentie van de dijk gaat veranderen. Een dergelijke situatie is eigenlijk volstrekt ontoelaatbaar, alleen al in bestuurlijk opzicht. Daarom kijkt de rivierbeheerder bij het opstellen van beperkende voorwaarden ook naar de rivier als geheel, dus niet alleen naar de lokale situatie. Verbeterde berekeningstechnieken en inzichten hebben het de laatste jaren mogelijk gemaakt om de problemen, die zich bij ontgrondingen kunnen voordoen, beter te leren onderkennen. Het beleid is er op gericht de oude waterverdelingstoestand tussen zomerbed en winterbed zoveel mogelijk te handhaven. Lange termijneffecten zoals de natuurlijke aanslibbing van het winterbed en een veranderd gebruik van de uiterwaardterreinen (landbouw natuurbouw) zijn echter vooraf niet in voldoende mate te kwantificeren. Indien plotseling blijkt, bijv. na een nieuwe kartering van een uiterwaard, of na een fors hoogwater, dat ergens een ingreep nodig is om een ten opzichte van de oorspronkelijke situatie (in 1960) gewijzigde lokale hydraulische weerstand te saneren, moet dit op basis van goed beheer en onderhoud altijd mogelijk blijven. Omdat dit in het uiterste geval kan betekenen dat bijv. een gedeelte van een uiterwaard moet worden afgegraven, is het duidelijk dat een dergelijke ingreep eerst na veel overleg kan geschieden. (zie ook hfdst. 11)

De rivier is en blijft een natuurverschijnsel. Met een fors hoogwater wordt niet gewacht tot een ambtelijke, juridische, financiële of zelfs kroonprocedure rond is. Een voorzichtig waterstaatkundig beleid in het riviergebied blijft daarom op z'n plaats. Dit vereist van vele kanten een grote mate van begrip, waar het helaas nogal eens aan mankeert.

Wil men, om wat voor reden dan ook, een ontzanding na afloop van de graafwerkzaamheden in open verbinding met de rivier houden, dan moet ten minste aan een aantal voorwaarden worden voldaan:

* Rivierkundig. De ontzanding moet door de ligging van de toegangsgcul niet nog eens extra stroming uit of naar het zomerbed veroorzaken. Dit versterkt de bezwaren zoals eerder uiteengezet. E.e.a. zal van geval tot geval bekeken moeten worden. Een ontzanding gelegen in een uiterwaard achter een binnenbocht van het zomerbed, zal dit verschijnsel bijvoorbeeld eerder veroorzaken, vanwege het "rechttrekken" van de stroom tijdens een hoogwater. Ook het feit of een ontzanding in een smalle of een brede uiterwaard ligt, kan van belang zijn, en de helling waaronder de waterspiegel zich bij hoogwater in het zomerbed instelt (de "verhanglijn"). Eigenlijk dient bij het afgeven van iedere ontgrondingsvergunning te worden afgewogen of tevens het oude bestaande inlaatwerk van de buitenpolder moet worden vernieuwd en aangepast; in ieder geval wanneer in de eindfase de ontzanding wordt afgesloten van de rivier door een kade op zomerdijkhoogte.

Bij een open verbinding zal extra aandacht aan de oeverwal tussen de ontzanding en de rivier nodig zijn. Om erosie etc. zoveel mogelijk tegen te gaan zal bij een gesloten oeverwal al tenminste een breedte van 80 à 100 m op gemiddeld waterniveau aanwezig moeten zijn. Tevens moeten de grasmatten van goede kwaliteit en de taluds niet te steil (1 : 4 à 5) zijn. Bij een blijvende open verbinding zal daarnaast al gauw een extra verdediging op vele plaatsen nodig zijn, zowel rivierwaarts als landwaarts en in ieder geval ter plaatse van de open verbinding.

* Bestuurlijk-riviertecnisch. De ontzanding en de toegangsgcul zijn meestal particulier eigendom. Bij de vergunning-verlening wordt geëist, dat de oever na beëindiging van de ontzanding weer in de oude staat wordt teruggebracht. Ter meerdere zekerheid dat dit zal geschieden wordt daarom een waarborgsom geëist. Uit deze waarborgsom kunnen, bij in gebreke blijven, de benodigde gelden tot herstel alsnog worden geput. De instandhouding van de oevers van de gcul en de aansluiting aan de rivier moeten verzekerd zijn. Bij verwaarlozing daarvan slaan hole oevergedeelten van het zomerbed weg en verondiept de toegangsgcul. Verwildering van de rivier en mogelijke achterloopsheid van kribben en strekdammen zijn hiervan het gevolg.

Een open gcul kan een verandering van frequentie van waterstanden in de betrokken uiterwaard veroorzaken. Dit moet acceptabel zijn voor andere belangen (polder en dijkbeheer, agrarische- en milieubelangen).

Wanneer daartoe termen aanwezig zijn, kan de toegangsgcul worden openge-

houden, mits de aanleg en blijvend onderhoud van de verdedigingswerken verzekerd zijn en het nautisch verantwoord is. Ook moet overeenstemming verkregen zijn over toezicht, reglementeringen, en eventuele sanctiëring.

Een recreatieve ontwikkeling mag niet leiden tot het plaatsen van blijvende stroombelemmerende voorzieningen, terwijl ook eventuele nieuwe landschapsplannen mede moeten worden getoetst aan het rivierbelang.

- Nautisch. De ligging van de toegangsgeul ten opzichte van de vaargeul in het zomerbed, moet zodanig zijn dat frequente in- en uitvaart geen hinder of gevaar voor de doorgaande vaart opleveren. Dit is een nautische eis, die eveneens van geval tot geval bekeken moet worden. Een enkele uitvaart per dag van een zandschip tijdens de concessieperiode is heel wat anders dan een concentratie van in- en uitvarende recreatievaart. Vooral de IJssel is een snel stromende rivier met vele bochten en hoge oevers. Het uitzicht tijdens de uitvaart is vaak zeer beperkt waardoor een snel handelen in een bepaalde situatie extra wordt bemoeilijkt. De recreatievaart is zich vaak nog te weinig bewust van hydraulische verschijnselen, die zich op een rivier rondom (vooral geladen) schepen kunnen afspelen (spiegeldaling, extra stroming en golfslag). Het is nog helemaal de vraag in hoeverre meer begrip voor dit soort zaken kan worden gekweekt, maar de noodzaak daartoe is zeer zeker aanwezig. Zie ook hfdst. 8.

In dit hoofdstuk dient ook een enkele opmerking te worden geplaatst over ontgleiingen. In principe hebben dit soort ontgrondingen dezelfde uitwerking als ontzandingen, alleen in mindere mate. Vanwege de doorgaans veel geringere diepte, is de verruiming van het doorstroomprofiel in de uiterwaard niet van die importantie, dat daarmee de hele afvoerverdeling in het hoogwaterbed fors verandert. Ook staat een ontgleiing doorgaans niet in open verbinding met de rivier, waardoor ook wat dit betreft minder problemen zullen ontstaan.

Toch kunnen ook ontgleiingen grote veranderingen in het winterbed tot gevolg hebben. Al eerder werd er op gewezen, dat allerlei begroeiingen zich spontaan kunnen ontwikkelen, vooral door nagelaten onderhoud in en langs deze vaak ondiepe plassen. Het gaat hier niet om kruidbegroeiingen of hoog opgaande bomen met kale stammen maar om laag opgaande begroeiingen, die dwars op de doorstroomrichting staan. Deze kunnen vooral bij een smal win-

terbed aanzienlijke opstuwingsverschijnselen doen ontstaan in de rivier, met alle gevolgen van dien. Indien ouringende kaden moeten worden aangelegd als compensatie zijn deze veelal van een minder stevige constructie dan die rondom grote ontzandingen. Bij een fors hoogwater bestaat daarom vrij snel een gerede kans op doorbraak, waardoor alsnog een ongewenste situatie ontstaat. Dit is zeker het geval wanneer dwars op de stroom staande heesters etc. eerst dichtslaan met plastic, vuil en drijfhout en vervolgens door de enorme stroomdruk een slecht onderhouden gedeelte van een dergelijke begroeiingssingel met wortelkruit en al ondersteboven wordt "geblazen". Er ontstaat dan snel een groot gat waar enorme erosiekrachten het achterblijvende lokale maaiveld letterlijk kunnen wegvagen. Daarmee is in ieder geval de afvoerverdeling verstoord, en daarmee de zandhuishouding. In het geval dat de dichtgeslagen begroeiing stand houdt, is er sprake van een forse lokale opstuwung, wat ook nadelig (kan) zijn voor de waterverdeling in de gehele uiterwaard, en dus voor de sedimenthuishouding. Daarnaast heeft het ontstaan van dichte begroeiing in de vele ontkleiningen in sommige uiterwaarden uiteindelijk tot gevolg, dat het alom geprezen open karakter van het rivierlandschap ter plaatse in vrij korte tijd verandert in een coulissenlandschap.

Bij het afgeven van ontkleivingsvergunningen wordt dan ook al lang de eis gesteld, dat na afloop van de graafwerkzaamheden weer een hercultivering moet plaats vinden ten behoeve van de landbouw. Vaak wordt het terrein dan op een wat lager niveau opgeleverd.

Met het terugbrengen in de oorspronkelijke staat is het rivierbeheer ten eerste gediend, zoals al eerder werd opgemerkt. Overigens gaat de rivierbeheerder waar enigszins mogelijk niet voorbij aan de belangen, die bijv. door de natuur- en milieubeherende instanties worden behartigd. Een goed afgewogen lokaal beheer in de buitendijkse gebieden vereist eigenlijk een totaal plan waarin alle belangen tot hun recht komen. Daaraan ontbreekt het tot nu toe helaas maar al te vaak. De noodzaak tot het opstellen van inrichtingsplannen van de afzonderlijke waarden (langs de Rijntakken ca. 160 stuks!) zal in de nabije toekomst zich meer en meer doen voelen. De rivierbeheerder zal graag aan de tot standkoming daarvan medewerking verlenen.

Tenslotte nog een laatste aspect van ontgrondingen in uiterwaarden. Het betreft hier een waterloopkundige overweging, die door de beheerder van de rivier niet in de beleidsbeslissing wordt meegewogen, maar die voor het

polderbeheer van het binnendijkse gebied van belang kan zijn. Het afgeven van een ontgrondingsvergunning door de Provincie moet worden ontraden, indien het hierna te schetsen probleem echt dreigt te gaan optreden.

De uiterwaarden zijn bedekt met een dikke laag afsluitende klei. Bij hoogwater in de rivier zal er vele meters niveauverschil optreden tussen de waterpeilen buiten en binnen de bandijk. Dit veroorzaakt uiteraard kwel, maar relatief gezien vrij weinig, omdat de kwelengte meestal vrij groot is vanwege de afsluitende kleilaag in de brede uiterwaard. Het kwelwater moet dan via de zandbodem van de rivier onder de kleilagen in de uiterwaard en onder de dijk door het binnendijkse poldergebied bereiken.

Een ontgroning in de uiterwaard verstoort dit beeld. Vanaf het moment, dat de afsluitende kleilaag is verdwenen, zal bij hoogwater de kwelengte aanzienlijk verminderen en bijgevolg de hoeveelheid kwelwater in het binnendijkse gebied groter worden. Uiteraard sterk afhankelijk van de lokale situatie kan dat tot onoverkomelijk waterbezwaar leiden. Om deze redenen worden ontgroningen overigens niet meer toegestaan binnen 150 m uit de as van de bandijk.

RAAD VAN STATE	
INGEKOMEN	
09 SEP 83	203
ZAAKNUMMER 3190/83	
AAN III	
BEHANDELD: CO	PAR.

Aan de voorzitter van de Afdeling
voor de geschillen van bestuur van
de Raad van State
Binnenhof 1
2513 AA 's-GRAVENHAGE

zaakmerk: 3190/83

's-gravenhage, 2 september 1983

uw brief van: 31 mei 1983

ons kenmerk: RRO 46498

toesel: 2357

onderwerp: Beroep van Werkgroep voor
Natuurbehoud en Milieube-
heer "Noord-West-Betuwe"
inzake verlening vergunning
tot ontgronden in de gemeente
Culemborg.

verzonden:

08. SEP 1983

bijlagen: div.

Hierbij doe ik u in tweevoud toekomen de aan u gerichte brief van de
hoofdingenieur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie
Bovenrivieren van 17 augustus 1983, kenmerk RFR 6267, en alle overige
op het nevenvermelde beroep betrekking hebbende stukken.

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

namens de minister,

DE DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE RIJKSWATERSTAAT,

l.D.-G.

postbus 20906
2500 EX 's-gravenhage

koningskade 4
tel. (070) 26 40 11, telex 31043

bereikbaar met lijn 9 (station h.s.)
de buslijnen 18 (station h.s. en csl.)
65 (leiderdorp) en 89 (amsterdam)

A
R.W.

Onderwerp : Koningkroon ontgronding Relichense Waard

Bijlagen : div.

Gemeente
CULEMBORG 21 OCT. 1983
Ingekomen

Portefeuille

Burgemeester

weth. Glasbergen

weth. De Rek

weth. Vendrig

Geandateerde
beslissing

Niet openbaar

Par. bur. chef

Par. afd. chef

Voorgesteld wordt het bijgevoegde stuk af te doen op de
heronder aangekruiste wijze:

☒

voor kennisgeving aan te nemen;

☐

conform de in concept bijgevoegde brief;

☐

ter beslissing voor te leggen aan de gemeenteraad en daar-
voor het in concept bijgevoegde raadsvoorstel en raadsbe-
sluit goed te keuren en ter bespreking voor te leggen aan
de betreffende raadscommissie

(commissie _____)

☐

met de in concept bijgevoegde brief om advies voor te
leggen aan:

de externe adviseur _____

☐

te besluiten conform het bijgevoegde advies van

☐

aan afdeling financiën door te geven ter invordering c.q.
betaalbaarstelling;

☐

ter kennisneming in handen te stellen van:

☐

ter afhandeling _____

Overige opmerkingen:

Gezien:

Afd. III

Afd. VI

Afd. V

Afd. I

Gez. aan:

B. & W. D.D.

INHOUD

BESPREKEN

B

W

W

W

S

Beslissing

g

g

g

g

g

RAAD VAN STATE

Postbus 20019
2400 EA 's-Gravenhage
Tél. (070) 624871, toetsl. 251/252

Verzeker bij correspondentie datum en
nummer van deze brief te vermelden

Onderwerp 6023/inl.

69416

Beh. afd.	I
merk	12 OKT. 1983
	U

No. 3190/83

Uw kenmerk

Datum 11 oktober 1983

Hierbij zend ik u een nadere memorie welke tijdens de
ter visielegging bij mij is ingekomen.

De Secretaris van de Raad van State,
voor deze,

RAAD VAN STATE

Paviljoen 20019
2400 EA 's-Gravenhage
Telt (070) 624871, toestel 251/252

Verzoekt bij correspondentie datum en
nummer van deze brief te vermelden

Onderwerp 6019/inl.

AAN Burgemeester en Wethouders van de
Gemeente Culemborg
te CULEMBORG.

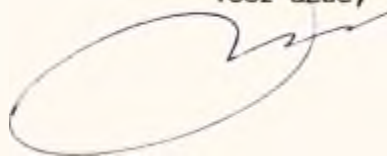
no 3190/83

Uw kenmerk

Datum 11 oktober 1983

Hierbij zend ik u een nadere memorie welke tijdens de
ter visielegging bij mij is ingekomen.

De Secretaris van de Raad van State,
voor deze,

288
culenburg

stichting

werkgroep voor natuurbehoud en milieubeheer 'noordwest-betuwe'

Aan de Voorzitter van de Afdeling voor de
geschillen van bestuur van de Raad van State

Binnenhof 1

2513 AA Den Haag

Culemborg, 5 oktober 1983

Uw kenmerk: 3190/83

Betreft: Culemborg, ontgronding percelen

RAAD VAN STATE
INGEKOMEN

06 OKT. 83 227

ZAAKNUMMER

AAN *M*

BETROUWDE: OO

PAR

mo

Bij brief van 17 augustus 1983, kenmerk RFR 6267, reageert de
hoofdingenieur-directeur der directie bovenrivieren van Rijkswaterstaat
op Uw verzoek om nadere informatie. Genoemde brief met bijgevoegd ge-
deelte (hoofdstuk 9) van de nota Rivierbeheer op de Nederlandse Rijn-
takken geeft ons aanleiding het volgende te berichten.

In de reactie van Rijkswaterstaat komt/naar voren, dat er konkrete
plannen zijn de ontzandingsplas op te vullen met schoon bouwpuin en een
gedeelte van de plas te dempen. Na uitvoering van deze plannen, die in
nauwe samenspraak met Rijkswaterstaat zijn ontwikkeld, zal de diepte van
de plas aanmerkelijk zijn teruggebracht evenals de omvang van het water-
oppervlak. Er kan dan niet langer meer gesproken worden van een diepe en
grote ontzanding met de daaraan verbonden waterloopkundige bezwaren.
In hoeverre de dan ontstane plas veranderingen in het afvoerbeeld van het
water zal veroorzaken, kunnen wij niet beoordelen. Wel mag aangenomen
worden dat de situatie dan aanzienlijk gunstiger zal zijn dan de huidige.

Wat betreft het nautisch aspect spreekt Rijkswaterstaat van een
lichte verbetering in de nieuwe situatie. Deze verbetering zou bestaan
uit een betere scheiding van beroeps- en recreatievaart. De wijze waarop
dit zou geschieden wordt enigszins onduidelijk beschreven en lijkt in

tegenspraak te zijn met het door ons ten overstaan van U op 14 april 1983 naar voren gebrachte. Kortheidshalve willen wij U hiernaar verwijzen.

Voor het overige geeft de brief ons geen aanleiding tot opmerkingen.

Met de meeste hoogachting,
namens de stichting,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'A.C. van Beek', with a stylized flourish underneath.

A.C. van Beek, voorzitter

Raad van State
nr. 3190/83

RAAD VAN STATE	
INGEKOMEN	
06 OKT. 83	082
ZAAKNUMMER	
AAR	
BEHANDELING	PAR

NADER BERICHT

zijdens:

PROJECT MAATSCHAPPIJ SANDERSE B.V.
te Culemborg

advocaat: Mr. J.W.M. Wagenaar
te Utrecht

inzake:

beroep werkgroep voor natuur-
behoud en milieubeheer
"NOORD-WEST BETUWE"

tegen

besluit van Gedeputeerde Staten
van Gelderland d.d. 4 juli 1978
inzake ontgrondingen in de
Radicemse Waard

Hoogedelgestreng College,

1. Overgelegd wordt de vergunning d.d. 26 februari 1969, waarin op pagina 2 onder I sub 4 vergunning wordt verleend voor een toegangseul aan de westzijde van de plas.
2. Op grond van die vergunning, die nog immer niet is opgezegd, mocht de toegangseul van de oostzijde van de plas verlegd worden naar de westzijde.
3. Bij de onderhavige vergunning wordt die westelijke uitgang nog 250 m. meer westelijk gelegd.
Een en ander is weergegeven op bijgevoegde tekening.
4. Rocwel het feitelijk nog gaat om het verleggen van de geul van oost naar west, gaat het in het kader van de vergunningen "slechts" om het 250 m opschuiven van west naar uiterst west.
5. Het milieu wordt niet zwaarder belast naar gelang de geul in het westelijk deel + 250 meter opschuift.
Aldus is in dat kader het milieubelang op nihil te stellen.
6. Het milieubelang speelt eerst als het gaat om verplaatsing van oostzijde naar westzijde.
7. De huidige geul aan de oostzijde slijt inderdaad enorm dicht.
Men heeft deze geul sedert 1969 al twee maal moeten uitbaggeren omdat er anders geen schip meer doorkon.
8. De compartimenteringsdam is een hoofdstuk apart.
Deze is niet opgenomen in het huidige project.
De aanleg is financieel alleen haalbaar, als er puin en afval gestort kan worden tegen betaling, waardoor de aanleg van zodanige dam kostendekkend zal zijn.
Voor storten is een vergunning nodig.

RAAD VAN STATE
INGEKOMEN

06 OKT. 83 082

ZAK NUMMER

AAN

RECHT: LOEDD PAR

NADER BERICHT

zijdens:

PROJECT MAATSCHAPPIJ SANDERSE B.V.
te Culemborg

advocaat: Mr. J.W.M. Wagenaar
te Utrecht

inzake:

beroep werkgroep voor natuur-
behoud en milieubeheer
"NOORD-WEST BETUWE"

tegen

besluit van Gedeputeerde Staten
van Gelderland d.d. 4 juli 1978
inzake ontgrondingen in de
Rodicchemse Waard

Hoogedelgestreng College,

1. Overgelegd wordt de vergunning d.d. 26 februari 1969, waarin op pagina 2 onder I sub 4 vergunning wordt verleend voor een toegangsgeul aan de westzijde van de plas.
2. Op grond van die vergunning, die nog immer niet is opgezegd, mocht de toegangsgeul van de oostzijde van de plas verlegd worden naar de westzijde.
3. Bij de onderkavige vergunning wordt die westelijke uitgang nog 250 m. meer westelijk gelegd.
Een en ander is waargegeven op bijgevoegde tekening.
4. Hoewel het feitelijk nog gaat om het verleggen van de geul van oost naar west, gaat het in het kader van de vergunningen "slechts" om het 250 m opschuiven van west naar uiterst west.
5. Het milieu wordt niet zwaarder belast naar gelang de geul in het westelijk deel + 250 meter opschuift.
Aldus is in dat kader het milieubelang op nihil te stellen.
6. Het milieubelang speelt eerst als het gaat om verplaatsing van oostzijde naar westzijde.
7. De huidige geul aan de oostzijde slibt inderdaad enorm dicht.
Men heeft deze geul sedert 1969 al twee maal moeten uitbaggeren omdat er anders geen schip meer doorkon.
8. De compartimenteringsdam is een hoofdstuk apart.
Deze is niet opgenomen in het huidige project.
De aanleg is financieel alleen haalbaar, als er puin en afval gestort kan worden tegen betaling, waardoor de aanleg van zodanige dam kostendekkend zal zijn.
Voor starten is een vergunning nodig.

Gesteld dat men op een gegeven moment voldoende puin/afval kan verwerven om te storten, dan zal met het verwerven van de vergunning, inclusief de termijn van het ongetwijfeld te verwachten beroep, zoveel tijd gemueid gaan, dat het puin/afval elders gestort gaat worden.

De compartimenteringsdam speelt wel, doch er is geen enkele houvast dat deze op redelijke termijn gerealiseerd zal worden.

9. In 1976 is, naar de meining van Sanderse, tijdig lopende het werk een aanvraag ingediend om de geul 250 meter meer westelijk uit te voeren, wat van alle kanten bekeken beter was. Thans, najaar 1983, is op deze "correctie" nog niet beslist.

Een en ander heeft tot gevolg dat inmiddels alle werkzaamheden zijn gestaakt, materiaal is afgevoerd en de plas ligt er onafgewerkt en verlaten bij in afwachting van de vergunning.

In feite minder gewenst als er hoogwater is, zoals valt te lezen in de brief van Rijkswaterstaat van 13 augustus 1983.

Wat ook inmiddels al jaren volkomen stil ligt, is de planning van wat er verder met de plas moet gebeuren. Een sluitende financiële exploitatie lijkt moeilijker dan ooit.

Inmiddels is er de recessie.

De compartimenteringsdam was een idee uit die tijd jaren geleden.

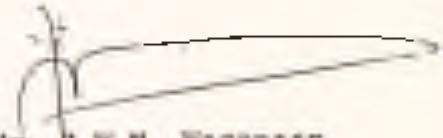
Vraag is of, behalve het financiële aspect en de vraagtekens inzake de duur van de termijn om een vergunning te bekomen, of in de plannen, wat men met de plas wil gaan doen, een compartimenteringsdam wel past.

10. Het verleggen van oost naar west is aldus noodzaak, uit waterstaatkundig oogpunt, uit nautisch oogpunt en ook vanuit het oogpunt van onderhoud vanwege het dichtslibben bovenstrooms.
11. De exploitatie van de plas is toch al niet sluitend te krijgen, tenzij er mogelijkheden komen voor een aantal kampeer- en andere faciliteiten die geld opleveren, doch waar de gemeente in het kader van het bestemmingsplan weinig voor voelt.
12. Aldus is alleen al het oogpunt van beperking onderhoudskosten verleggen van de geul naar het westen geboden.
13. De vergunning van 1978 waar het hier over gaat, is in feite een correctie van de vergunning van 1969 voor wat betreft de geul.
14. De geul moet tussen de kribben komen omdat het doorgraven tussen de kribben eenvoudig is te realiseren daar men alleen grond/zand tegenkomt.

Op de plaats waar de geul in de vergunning van 1969 was geprojecteerd, moet men door een strekdam hen graven wat meer problemen geeft.

15. Behalve dat de geul zoals geprojecteerd in de vergunning van 1978 een lichte betere uitstroomrichting geeft, verdient een meest westelijke geul in nautisch opzicht de voorkeur doordat men verder van de bocht af zit bij het uitvaren, aldus een beter overzicht heeft, en een meer vrije uitvaart ten opzichte van de op de rivier aanwezige scheepvaart dan bij een geul meer in de bocht meer stroomopwaarts.
16. De schade aan het milieu bij verplaatsing van de geul van oost naar west is slechts 60 meter op 1300 meter met compensatie van de 60 meter die oostelijk weer wordt dichtgegooid.
De geul zoals nu westelijk geprojecteerd, biedt maximale bescherming aan de dam tussen plas en rivier, daar door de westelijke geul het betreden van de dam van de landzijde niet mogelijk is.
In nautisch opzicht is een westelijke geul de beste oplossing.
Het milieu is ook niet gediend met waterstromen en hoogwaterproblemen die het milieu kunnen aantasten en verstoren, veroorzaakt door een oostelijke geul.
Het milieu is evenmin gebaat bij een oostelijke geul die veel onderhoud kost, met het risico dat zulk onderhoud, om welke reden dan ook, wordt verwaarloosd, met alle nadelige consequenties ook voor het milieu.
17. Vanuit het standpunt van het verleggen van de geul van west naar 250 meter meer west, speelt het milieubelang niet.
Bovengemeld zijn de argumenten waarom 250 meter meer west verre de voorkeur verdient.

Utrecht, 5 oktober 1983

Mr. D.W.M. Wagenaar
advocaat

PROVINCIE

GELDERLAND

BIJLAGEN:

DATUM EN NUMMER:

VERZONDEN:

Ontgronding te Culemborg.

26 februari 1969
nr. 3821/24-1208

28 feb. 1969

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND,

Nader voorgenomen de op 3 september 1968 ter provinciale griffie ingekomen aanvraag van de N.V. "Sidney", Maatschappij tot Exploitatie en Behoer van Carroerende Goederen, te Haarlem, d.d. 8 juli tevoren, om vergunning tot het ontgronden op een gedeelte van het haar in eigendom toebehorende perceelcomplex, bestaande uit de percelen, kadastraal bekend gemeente Culemborg, sectie A, nrs. 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 25, 160, 166, 167, 171, 172, 173, 178, 179, 188, 189 en 190;

Gezien de ingekomen berichten;

Gelet op de betrokken artikelen van de Verordening op de ontgrondingen in Gelderland en op dezerzijds besluit d.d. 19 december 1968, nr. 3821/24-1211, houdende verdraging van de beslissing;

Overwegende, dat een gedeelte van de percelen nrs. 166, 179 en 189 reeds krachtens dezerzijds verleende vergunning tot grote diepte is afgegraven en thans bestaat uit water;

dat het blijkens de bij de aanvraag overgelegde situatietekening de bedoeling is om een aansluitend gedeelte van de percelen nrs. 179, 189, 188 en 25 eveneens diep af te graven en wel ter verkrijging van industriezand;

dat de na de ontzanding overblijvende waterplas dienstbaar zal worden gemaakt aan de recreatie;

Overwegende voorts, dat met het oog op de waterstaatsbelangen de vergroting van de reeds aanwezige waterplas bedenkingen ontmoet, met name voor wat betreft de stabiliteit van de Lekdijk en een eventuele toename van het waterschap;

tevenswel die bedenkingen goeddeels kunnen worden weggenomen, indien na, binnen een afstand van 300 m uit de waterkering niet wordt gegraven en voorts het aan de dijkzijde aan te leggen talud wordt afgedekt met een laag klei, ter dikte van ten minste 0.50 m;

te bovendien blijkens nader verkregen inlichtingen de uiteindelijke diepte van de te graven waterplas niet meer dan 10 m zal bedragen;

dat ten gevolge van de vergroting van de waterplas circa 11 ha cultuurgland aan zijn bestemming zal worden onttrokken;

dat de wege van beding tot hercultivering van een gelijke oppervlakte elsewhere gelegen onland in de rode ligt ter compensatie van de schade, verzuikt aan het agrarisch belang;

dat bij deze ontgronding betrokken landschappelijke en natuurwetenschappelijke belangen door het stellen van voorwaarden op redelijke wijze kunnen worden beschermd;

dat de overige gemaakte redenen zijn om de gevraagde vergunning te verlenen;

-Rijks-

ROVINCIE

GELDERLAND

VERZEND:

BIJLAGEN:

DATUM EN NUMMER:

VERZONDEN:

Ontgronding te Culemborg.

26 februari 1969
nr. 3821/24-1208

28 feb. 1969

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND,

Nader voorgenomen de op 3 september 1968 ter provinciale griffie ingekomen aanvraag van de N.V. "Sidney", Maatschappij tot Exploitatie en Beheer van Onroerende Goederen, te Haarlem, d.d. 8 juli tevoren, om vergunning tot het ontgronden op een gedeelte van het haar in eigendom toebehorende percelencomplex, bestaande uit de percelen, kadastraal bekend gemeente Culemborg, sectie A, nrs. 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 25, 160, 166, 167, 171, 172, 173, 178, 179, 188, 189 en 190;

Gezien de ingekomen berichten;

Gelet op de betrokken artikelen van de Verordening op de ontgrondingen in Gelderland en op dezerzijds besluit d.d. 19 december 1968, nr. 3821/24-1211, houdende verdaying van de beslissing;

Overwegende, dat een gedeelte van de percelen nrs. 166, 179 en 189 reeds krachtens dezerzijds verleende vergunning tot grote diepte is afgegraven en thans bestaat uit water;

dat het blijkens de bij de aanvraag overgelegde situatietekening de bedoeling is om een aansluitend gedeelte van de percelen nrs. 179, 189, 188 en 25 eveneens diep af te graven en wel ter verkrijging van industriezand;

dat de na de ontzanding overblijvende waterplas dienstbaar zal worden gemaakt aan de recreatie;

Overwegende voorts, dat met het oog op de waterstaatsbelangen de vergroting van de reeds aanwezige waterplas bedenkingen ontmoet, met name voor wat betreft de stabiliteit van de dijkzijde en een eventuele toeneming van het kwelbezwaar;

dat evenwel die bedenkingen goeddeels kunnen worden weggenomen, indien o.m. binnen een afstand van 300 m uit de waterkering niet wordt gegraven en voorts het aan de dijkzijde aan te leggen talud wordt afgedekt met een laag klei, ter dikte van ten minste 0.50 m;

dat bovendien blijkens nader verkregen inlichtingen de uiteindelijke diepte van de te graven waterplas niet meer dan 10 m zal bedragen;

dat ten gevolge van de vergroting van de waterplas circa 11 ha cultuurgrond aan zijn bestemming zal worden onttrokken;

dat deswege een badiing tot hercultivering van een gelijke oppervlakte elders gelegen onland inde rede ligt ter compensatie van de schade, veroorzaakt aan het agrarisch belang;

dat de bij deze ontgronding betrokken landschappelijke en natuurwetenschappelijke belangen door het stellen van voorwaarden op redelijke wijze kunnen worden beschermd;

dat er ook overigens geen voldoende redenen zijn om de g.vraagde vergunning te weigeren;

-Hebben-

PROVINCIE

GELDERLAND

ONDERWERP:

Ontgronding te Culemborg.

BIJLAGEN:

DATUM EN NUMMER:

26 februari 1969
nr. 3821/24-1208

VERZONDEN:

28 feb. 1969

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND,

Nader voorgenomen de op 3 september 1968 ter provinciale griffie ingekomen aanvraag van de N.V. "Sidney", Maatschappij tot Exploitatie en Behaar van Drogerende Goederen, te Haarlem, d.d. 8 juli tevoren, om vergunning tot het ontgronden op een gedeelte van het haar in eigendom toebehorende percelencomplex, bestaande uit de percelen, kadastraal bekend gemeente Culemborg, sectie A, nrs. 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 25, 160, 166, 167, 171, 172, 173, 178, 179, 188, 189 en 190;

Gerien de ingekomen berichten;

Gelet op de betrokken artikelen van de Verordening op de ontgrondingen in Gelderland en op dezerzijds besluit d.d. 19 december 1968, nr. 3821/24-1211, houdende verdraging van de beslissing;

Overwegende, dat een gedeelte van de percelen nrs. 166, 179 en 189 reeds krachtens dezerzijds verleende vergunning tot grote diepte is afgegraven en thans bestaat uit water;

dat het blijkens de bij de aanvraag overgelegde situatietekening de bedoeling is om een aansluitend gedeelte van de percelen nrs. 179, 189, 188 en 25 eveneens diep af te graven en wel ter verkrijging van industriezand;

dat de na de ontzanding overblijvende waterplas dienstbaar zal worden gemaakt aan de recreatie;

Overwegende voorts, dat met het oog op de waterstaatsbelangen de vergroting van de reeds aanwezige waterplas bedenkingen ontmoet, met name voor wat betreft de stabiliteit van de dijkzijde en een eventuele toename van het kwelbezwaar;

dat evenwel die bedenkingen goeddeels kunnen worden weggenomen, indien men binnen een afstand van 300 m uit de waterkering niet wordt gegraven en voorts het aan de dijkzijde aan te leggen talud wordt afgedekt met een laag klei, ter dikte van ten minste 0.50 m;

dat bovendien blijkens nader verkregen inlichtingen de uiteindelijke diepte van de te graven waterplas niet meer dan 10 m zal bedragen;

dat ten gevolge van de vergroting van de waterplas circa 11 ha cultuurgestreekt aan zijn bestemming zal worden onttrokken;

dat deswege een beding tot hercultivering van een gelijke oppervlakte elders gelegen land in de rede ligt ter compensatie van de schade, verwaakt aan het agrarisch belang;

dat de bij deze ontgronding betrokken landschappelijke en natuurwetenschappelijke belangen door het stellen van voorwaarden op redelijke wijze kunnen worden beschermd;

dat er ook overigens geen voldoende redenen zijn om de gevraagde vergunning te weigeren;

-Hebben-

PROVINCIE

GELDERLAND

ONDERWERP:

Ontgronding te Culemborg.

BIJLAGE:

DATUM EN NUMMER:

26 februari 1969
nr. 3821/24-1208

VERZONDEN:

28 feb. 1969

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND,

Nader voorgenomen de op 3 september 1968 ter provinciale griffie ingekomen aanvraag van de N.V. "Sidney", Maatschappij tot Exploitatie en Beheer van Schroeven- en Goederen, te Haarlem, d.d. 8 juli tevoren, om vergunning tot het ontgronden op een gedeelte van het haar in eigendom toebehorende percelencomplex, bestaande uit de percelen, kadastraal bekend gemeente Culemborg, sectie A, nrs. 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 25, 160, 166, 167, 171, 172, 173, 178, 179, 188, 189 en 190;

Gezien de ingekomen berichten;

Gelet op de betrokken artikelen van de Verordening op de ontgrondingen in Gelderland en op dezerzijds besluit d.d. 19 december 1968, nr. 3821/24-1211, houdende verdraging van de beslissing;

Overwegende, dat een gedeelte van de percelen nrs. 166, 179 en 189 reeds krachtens dezerzijds verleende vergunning tot grote diepte is afgegraven en thans bestaat uit water;

dat het blijkens de bij de aanvraag overgelegde situatietekening de bedoeling is om een aansluitend gedeelte van de percelen nrs. 179, 189, 188 en 25 eveneens diep af te graven en wel ter verkrijging van industriezand;

dat de na de ontzanding overblijvende waterplas dienstbaar zal worden gemaakt aan de recreatie;

Overwegende voorts, dat met het oog op de waterstaatsbelangen de vergroting van de reeds aanwezige waterplas bedenkingen ontmoet, met name voor wat betreft de stabiliteit van de Lekdijk en een eventuele toename van het kwelbezwaar;

dat evenwel die bedenkingen goeddeels kunnen worden weggenomen, indien o.m. binnen een afstand van 300 m uit de waterkering niet wordt gegraven en voorts het aan de dijkzijde aan te leggen talud wordt afgedekt met een laag klei, ter dikte van ten minste 0.50 m;

dat bovendien blijkens nader verkregen inlichtingen de uiteindelijke diepte van de te graven waterplas niet meer dan 10 m zal bedragen;

dat ten gevolge van de vergroting van de waterplas circa 11 ha cultuurgrond aan zijn bestemming zal worden onttrokken;

dat deswege een beding tot hercultivering van een gelijke oppervlakte elders gelegen onland in de rede ligt ter compensatie van de schade, veroorzaakt aan het agrarisch belang;

dat de bij deze ontgronding betrokken landschappelijke en natuurwetenschappelijke belangen door het stellen van voorwaarden op redelijke wijze kunnen worden beschermd;

dat er ook overigens geen voldoende redenen zijn om de gevraagde vergunning te weigeren;

-Hebben-

Hebben besloten:

1. Aan de N.V. "Sidney", Maatschappij tot Exploitatie en Beheer van Ontroerende Goederen, te Haarlem, als eigenares van de percelen, kadastraal bekend gemeente Culemborg, sectie A, nrs. 25, 179, 188 en 189, of haar rechtverkrijgenden, behoudens andere wettelijke bepalingen en ieders recht, tot wederopzegging vergunning te verlenen tot het ontgronden van een gedeelte van deze percelen, onder de volgende voorwaarden:
 1. De ontgroning moet beperkt blijven tot het terreingedeelte, dat is aangegeven op de bij de aanvraag overgelegde situatietekening, met dien verstande, dat niet mag worden gegraven binnen een afstand van:
 - a. 300 m uit de teen van de Lekbandijk;
 - b. 50 m uit de binnenkruinlijn van de aan de noord- en de noordwestzijde gelegen zomerkade, behoudens het hierna in voorwaarde 4 bepaalde;
 - c. 10 m uit de langs de grenzen van het perceel nr. 178 aanwezige meidoornhagen.
 2. Voorts mag niet worden gegraven beneden een niveau van 20 m onder het maaiveld, terwijl de uiteindelijke bodendiepte van de waterplas niet lager mag zijn dan 10 m beneden M.R. Beneden gemeld niveau van 10 m - M.R. mag niet worden gegraven, alvorens tot genoegen van Gedeputeerde Staten is aangetoond, waarmee en op welke wijze de zandput alsdan tot het voorgeschreven niveau van 10 m - M.R. zal worden aangevuld.
 3. De bij de ontgroning vrijkomende bovengrond dient allereerst te worden gebruikt voor de ingevolge de voorwaarden 5 en 7 sub b en c, uit te voeren werken, terwijl aan de dan nog overblijvende bovengrond in overleg met en tot genoegen van de directeur-hoofdingenieur van de provinciale waterstaat, hierna te noemen "de directeur-hoofdingenieur" een nuttige bestemming dient te worden gegeven.
 4. In afwijking van het bepaalde in voorwaarde 1, sub b, mag de ingevolge die voorwaarde te sparen oeverrand worden doorbroken ten behoeve van het maken van een toegangseul, met een maximale breedte van 60 m.
 5. Langs de zuidzijde van de ontgroning moet een kade worden aangelegd; de ligging, samenstelling en afmetingen van deze kade zullen door de directeur-hoofdingenieur nader worden bepaald.
 6. Op de ingevolge voorwaarde 1, sub b en c, te sparen stroken, almede op het perceel nr. 178, mag noch blijvend noch tijdelijk enigerlei spacie of voor de uitvoering der werkzaamheden benodigd materieel worden opgeslagen; voorts mag aldaar generlei transport van materieel en/of specie plaatsvinden.
 7. De ontgroning moet als volgt worden afgewerkt:
 - a. vanaf de insteek tot een peil van 1 m beneden M.R. 1931-1940 onder een helling, niet steiler dan 1 : 5 en vervolgens beneden gemeld peil langs de dijkzijde onder een helling, niet steiler dan 1 : 4 en langs de overige zijden onder helling, niet steiler dan 1 : 3 ;
 - b. het talud langs de dijkzijde moet worden afgedekt met een laag klei, ter dikte van ten minste 0.50 m ;
 - c. alle taluds dienen tot en met, ten opzichte van de ter plaatse optredende-

optredende waterstanden, tenaast mogelijke peil te worden voorzien van een leugdelijke grasmat.

Indien zulks door de directeur-hoofdingenieur noodzakelijk wordt geacht, dient bovendien een door hem nader vast te stellen oeververdediging te worden aangebracht.

8. De insteek van de ontgronding zal vanwege de Directeur-hoofdingenieur in het terrein worden uitgezet; hiertoe stelt de houdster der vergunning, hierna te noemen "de houdster", leugdelijke palen ter beschikking; het aantal, de aard en de afmetingen der palen zullen door de directeur-hoofdingenieur nader worden bepaald; bij verstoring van de geplaatste palen zal op kosten van de houdster de oorspronkelijke toestand worden hersteld.
9. Onverminderd het bepaalde in voorwaarde 6 mag de vrijkomende specia alleen dan op of bij het terrein in depot worden gebracht, indien en voor zover - met name wat betreft de plaats en de tijdsduur - de directeur-hoofdingenieur daartoe alsnog schriftelijk toestemming verleent.
10. Het terrein moet in ordelijke toestand worden gehouden; er mag geen afval worden gestort.
11. Alvorens met het ontgronden mag worden begonnen, moet een plan zijn opgesteld en, in tweevoud, door de houdster bij de directeur-hoofdingenieur ter goedkeuring zijn ingezonden, aangevende de wijze, waarop, alsmede de volgorde en tijdsduur, waarin de bovenomschreven maatregelen zullen worden getroffen; de werken dienen volgens het goedgekeurde plan tot genoegen van de directeur-hoofdingenieur te worden uitgevoerd.
12. Gedeputeerde Staten kunnen een termijn stellen, waarbinnen het ontgronde terrein overeenkomstig de gestelde voorwaarden moet zijn opgeleverd.
13. Bij tussentijdse beëindiging van de afgraving dient de ontgronding te worden afgewerkt volgens door Gedeputeerde Staten te geven voorschriften.
14. De houdster moet overeenkomstig een vóóraf door Gedeputeerde Staten goed te keuren plan voor haar rekening ten minste 11 ha onland voor de bodemcultuur geschikt maken, dan wel een grotere, naar het oordeel van Gedeputeerde Staten voldoende oppervlakte niet geheel volwaardige cultuurgrond verbeteren.
15. De houdster zendt daartoe binnen 6 maanden, nadat met het ontgronden is begonnen, bij Gedeputeerde Staten, in drievoud, een plan in van de onder 14 bedoelde werkzaamheden:

A. waarin zijn aangegeven:

- a. de juiste omvang en de precieze ligging van het te bewerken terrein (en wel op de hierna, onder B, sub 2 bedoelde kadastrale tekening);
- b. de huidige toestand van het terrein (o.z. hoogtelegging en bodemgesteldheid);
- c. het peil, waarop het terrein wordt opgeleverd;
- d. de te nemen cultuurtechnische maatregelen, waaronder die ten behoeve van een goede ontwatering;
- e. de samenstelling en de dikte van de laag teelaarde, waarmee het terrein wordt afgedekt;

- f. de te treffen landbouwkundige maatregelen, zoals het grondbewerken, bemesten, inzaden en verplegen;
 - g. het tijdstip, waarop de werken tot uitvoering komen;
 - h. de wijze, waarop en de volgorde, waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - i. het tijdstip, waarop de werken gereed komen;
- B. waarbij worden overgelegd (eveneens in drievoud):
1. een kostenbegroting en een werktekening;
 2. een uittreksel uit de kadastrale legger, aanduidende het (de) te bewerken perceel (percelen), alsmede een kadastrale tekening, waarop dat perceel (die percelen) benevens de omliggende percelen zijn aangegeven;
 3. een verklaring, waaruit blijkt, dat zij respectievelijk de hierna onder 4 bedoelde grondeigenaar (eigenaren) al dan niet:
 - a. reeds uit anderen hoofde gehouden is (zijn) het werk uit te voeren;
 - b. enige financiële tegemoetkoming in de kosten van het werk heeft (hebben) verkregen respectievelijk zal (zullen) verkrijgen en zo ja, tot welk bedrag en uit welke bron;
 4. een verklaring van de grondeigenaar (eigenaren), indien het (de) te hercultiveren terrein (en) niet (alle) aan houdster in eigendom toebehoort (toebehoren), waaruit blijkt, dat deze(n) akkoord gaat (gaan) met de bewerking van zijn (hun) grond (en) door en voor rekening en verantwoording van de houdster ter voldoening aan de in voorwaarde 14 opgelegde compensatieplicht.
16. De in voorwaarde 14 bedoelde werken moeten tot genoegen van de directeur-hoofdingenieur worden uitgevoerd.
Binnen 3 jaar na aanvang van de ontgronding moeten de verbeteringswerken gereed zijn.
17. De houdster kan de uitvoering van de onder 14 bedoelde werkzaamheden aan derden opdragen, doch blijft tegenover de provincie aansprakelijk voor het nakomen van de onder 14, 15 en 16 gestelde voorwaarden.
18. Het bepaalde in de voorwaarden 14, 15 en 16 geldt niet, indien en voor zover de houdster ten behoeve van het voor de bodemcultuur geschikt maken van onland of het verbeteren van niet geheel volwaardige cultuurgrond f. 5.000,-- per te ontgronden hectare betaalt, derhalve in totaal $11 \times f. 5.000,-- = f. 55.000,--$.
19. De betaling kan eventueel geschieden in door Gedeputeerde Staten te bepalen termijnen, in evenredigheid van de voortgang der ontgronding. Het bedrag dient dan te worden gestort op postrekening no. 86 97 62 ten name van de provincie Gelderland of op de rekening van de provincie Gelderland bij de Algemene Bank Nederland N.V., te Arnhem, met vermelding van datum en nummer van deze beschikking.
20. De houdster vrijwaart de provincie voor alle aanspraken van derden tot vergoeding van schade, welke mocht ontstaan als gevolg van het gebruik, dat van deze beschikking wordt gemaakt.
21. De houdster stelt ten minste zeven dagen vóór het begin der ontgronding zekerheid voor het nakomen van de uit deze vergunning voortvloeiende

-verplichtingen-

verplichtingen tot een bedrag van f. 20.000,-- , en wel door het verschaffen van een bankgarantie, tot genoegen van Gedeputeerde Staten. De garantverklaring wordt gesteld op gezegeld papier van één gulden. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd op het bedrag der verschafte zekerheid, zonder voorafgaande aanmaning, alle kosten te verhalen, welke voor rekening van de houdster behoren te komen.

De houdster vult het bedrag der zekerheid, telkens wanneer daarop verhaal heeft plaats gehad, op eerste aanzegging aan tot het oorspronkelijke bedrag.

De verplichting tot het stellen van zekerheid vervalt, wanneer de houdster aan alle verplichtingen heeft voldaan of wanneer de beschikking is ingetrokken; in het laatste geval niet, dan nadat Gedeputeerde Staten de te maken kosten, welke voor rekening van de houdster behoren te komen, op de zekerheid hebben verhaald.

II. Te bepalen:

- a. dat punt I van deze beschikking niet in werking treedt, alvorens beide exemplaren van de hierbij gevoegde verklaring tot aanvaarding der voorwaarden gedagtekend en ondertekend bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen;
- b. dat, indien met het ontgronden voordien geen begin is gemaakt, punt I van deze beschikking vervalt:
 1. op 15 maart 1972, dan wel
 2. ingeval tegen de vergunning beroep bij de Koningin is ingesteld en op dat beroep na 15 oktober 1971 wordt beslist, vijf maanden na dagtekening van het Koninklijk besluit.

III. Aan de houdster mede te delen, dat, indien zich omstandigheden voordoen, welke er toe leiden, dat binnen de in punt II, onder b, sub 1 of 2, gestelde termijn niet met het ontgronden wordt begonnen, die termijn kan worden verlengd, mits ten minste twee maanden vóór het verstrijken van bedoelde termijn een daartoe strekkend, met redenen omkleed verzoek, bij Gedeputeerde Staten is ingediend.

IV. Belanghebbenden erop attent te maken, dat Gedeputeerde Staten, ingevolge artikel 116 der Provinciewet, de bevoegdheid hebben tot het op kosten der overtreiders doen wegnemen, beletten, verrichten of in vorige toestand herstellen van hetgeen in strijd met de verordening op de ontgrondingen in Gelderland en/of deze beschikking is of wordt gehouden, gemaakt of gesteld, ondernomen, nagelaten, beschadigd of weggenomen.

V. Belanghebbenden er op te wijzen, dat ingevolge artikel 12 der ontgrondingsverordening van dit besluit gedurende 30 dagen na de dag, waarop het overeenkomstig artikel 11, lid 2, ter openbare kennis is gebracht, beroep open staat op de Koningin overeenkomstig artikel 19, onder B, van de Waterstaatswet 1909, op de wijze, bij artikel 26 dier wet aangegeven.

VI. De houdster der vergunning:

- a. uit te nodigen ten minste acht dagen vóór het met de ontgroning zal worden begonnen, daarvan mededeling te doen aan de provinciale archeoloog voor Gelderland Drs. R.S. Hulst, Kleine Haag 2, te Amersfoort.
- b. ook overigens te wijzen op het bepaalde in de Monumentenwet, krachtens hetwelk hij, die bij grafwerk een voorwerp vindt, waarvan hij weet

of redelijkerwijze moet vermoeden, dat het een voorwerp is van oudheidkundige waarde, verplicht is hiervan binnen drie dagen mededeling te doen aan de Burgemeester; gelijke mededeling ware zo spoedig mogelijk te doen aan de provinciale archeoloog voor Gelderland.

Afschrift dezes zal worden gezonden aan:

1. de N.V. "Sidney", Maatschappij tot Exploitatie en Beheer van Onroerende Goederen, p/a Kerkstraat 7, te Volendam, in viervoud, met bijvoeging van beide exemplaren van de in punt II, sub a, bedoelde ontwerp-verklaring, alsmede een model van een garantverklaring en met verzoek de verschuldigde legesgelden ad f.7.950,-- en dit bedrag aan de provincie over te maken, bij voorkoor door overschrijving op postrekening nr. 86 97 62 ten name van de provincie Gelderland.
2. de Gewestelijke raad voor Gelderland van het landbouwschap, te Arnhem.
3. de Kamer van koophandel en fabrieken voor Zuid-West Gelderland, te Tiel.
4. de Vereniging "De Nederlandse Baksteenindustrie", te Arnhem.
5. de Vereniging van Zandproducenten in Nederland, te Nijmegen, in tweevoud.
6. de directeur-hoofdingenieur van de provinciale waterstaat, in drievoud.
7. de directeur van de provinciale planologische dienst.
8. de consultant voor het natuurbehoud bij het Staatsbosbeheer in de directie Gelderland, te Arnhem.
9. de inspectie der invoerrechten en accijnzen, afdeling omzetbelasting, te Arnhem, Boulevard Heuvelink 112, in tweevoud.
10. de dijkstoel van het polder district Lek en Linge, in drievoud.
11. de hoofdingenieur-directeur van de rijkswaterstaat in de directie bovenrivieren, te Arnhem, in drievoud.
12. de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, t.a.v. Drs. R.S. Hulst, te Amersfoort.
13. de Gelderse Recreatiecommissie.

Gedeputeerde Staten voornoemd
Overeenkomstig de geparafeerde minute,
De Griffier der Staten,

16 WRO mht aanlegverandering
Kroonuitbreiding ontgronding

